KANTON AARGAU

hallo — aargau.ch

Novac i porez

Račun / Plaćanja
Porez
Dugovanja
Život sa malo novca

Račun / Plaćanja

Svako ko zarađuje novac i plaća račune treba da ima otvoren račun u banci ili pošti. Debitne ili kreditne kartice su u širokoj upotrebi.

Račun

Skoro svaki stanovnik u Švicarskoj ima otvoren račun u banci ili pošti. Plate se isplaćuju zaposlenima isključivo na račun. Mnoge banke i pošta imaju u ponudi otvaranje privatnih računa. Otvaranje računa je najčešće besplatno. Međutim za vođenje računa se plaćaju takse. Pošto se takse, kamate i cijene usluga razlikuju, vrijedi ih uporediti. Za otvaranje računa potrebno je imati pasoš ili drugi dokoment o dokazu identiteta.

Debitne i kreditne kartice

Imalac računa obično dobija bankarsku karticu za isplatu gotovine. Ova kartica važi samo u banci u kojoj je otvoren račun. Banke i pošta imaju u ponudi i debitne kartice (npr. Maestro), uz pomoć kojih se može podizati novac na svim bankomatima i s njima plaćati u većini prodavnica. Ove kartice se mogu koristiti i u inostranstvu. U zavisnosti od vrste kartice plaćaju se i različite takse. Kreditne kartice se mogu zatražiti od različitih ponuđača. Usluge i takse se jako razlikuju, zato ih je dobro uporediti. Plaćanje debitnom ili kreditnom karticom je u širokoj upotrebi.

Plaćanje računa

Računi se obično šalju uz priloženu poštansku uplatnicu. Postoje tri načina da se plate računi:

- E-bankarstvo: Plaćanje internetom je uobičajeno i bezbjedno.
- Na šalteru: U pošti se računi mogu platiti gotovinom. Imaoci računa u pošti mogu potreban iznos za plaćanje skinuti direktno sa računa. Bankarski klijenti mogu direkno na šalteru dati naloge za plaćanje.
- Poštom: Nalozi za plaćanje se mogu poslati pismom i pošti i bankama.Više informacija se može dobiti od banke ili pošte.Plaćanje računa čiji su iznosi identični svakog mjeseca:
- Nalog za skidanje iznosa sa računa (LSV) je praktičan, jer se u tom slučaju sa računa skida direktno traženi iznos. Informacije o ovome načinu plaćanja daju banke/pošta ili tražioci.
- Ako je iznos računa konstantan (npr. stanarina), u tom slučaju se može banci ili pošti dati trajni nalog za plaćanje (Dauerauftrag).

Računi imaju uvijek rok za plaćanje. Ukoliko se ovaj rok ne ispoštuje, to može imati i posljedice kao što je i prinudna naplata.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.hallo-aargau.ch/hr/novac-i-porez/raun--plaan

Porez

Visina poreskog opterećenja u Švicarskoj zavisi od mjesta stanovanja. Najbitniji porezi za privatna lica su: porez na primanja, porez na imovinu i porez na dodatu vrijednost (PDV).

Poreski sistem

U Švicarskoj se porez plaća Savezu, kantonima, opštinama i crkvi. Razlikujemo direktne i indirektne poreze. Najznačajniji direktni porezi su porezi na prihode i imovinu. Ove poreze poreski obveznici uplaćaju sami direktno. U indirektne poreze ubrajamo porez na dodatu vrednost (PDV), porez na duvan ili mineralno ulje. Ovi porezi su sastavni dio cijene proizvoda. Kantoni i opštine su odgovorni za mnoge poreze. Zbog toga postoje velike razlike u visini direktnih poreza koje su zavisne od mjesta stanovanja. Bračni parovi se oporezuju zajedno.

Porez koji se direktno odbija od plate

Osobama, koje su se tek doselile, porez na prihode se odbija direktno od plate (Quellensteuer). Kod zaposlenih prijavu za porez vrši poslodavac.

- Iznos poreza zavisi od prihoda, od bračnog stanja (neoženjen/neudata, sam/-a, u braku ili rezveden/-a) i od broja djece. Izmjene stanja po ovim pitanjima se moraju odmah prijaviti.
- Od direktnog poreza (Quellensteuer) se mogu odbiti slijedeći izdaci, kao što su npr. privatna štednja za starost (3. Säule), kamate na dugovanja, veliki medicinski troškovi, itd.
- Osobe koje posjeduju imovinu moraju je prijaviti i platiti porez na istu.
- Osobe koje imaju godišnje prihode veće od 120'000 franaka plaćaju jednom godišnje porez (redovno oporezivanje)
- Osobe, čiji su bračni partneri Švicarci ili koji posjeduju stalnu dozvolu boravka C, ispunjavaju formulare i plaćaju jednom godišnje porez (redovno oporezivanje).

Kantonalna poreska služba (Kantonales Steueramt) daje dodatne informacije o plaćanju direktnog poreza. Opštinska poreska služba (Gemeindesteueramt) pomažu oko pitanja u vezi poreza.

Redovno oporezivanje

Osobe sa švicarskim državljanstvom ili boravišnom dozvolom C plaćaju redovan porez (redovno oporezivanje). Njima se ne odbija porez direktno od plate. Oni moraju ispuniti formulare i tako prijaviti porez (Steuererklärung). Ovaj porez se plaća po prijemu računa. Popunjavanje prijave za porez je i za Švicarce kompleksan postupak. Zbog toga se savjetuje da se potraži pomoć kada se prvi put popunjava prijava za porez. Opštinska poreska služba (Gemeindesteueramt) je nadležna za redovno oporezivanje.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.hallo-aargau.ch/hr/novac-i-porez/porez

Dugovanja

Ako se potraživani računi ne plaćaju na vrijeme, to može imati ozbiljne posljedice. Savjetovališta za dugovanja (Schuldenberatungsstellen) pružaju podršku ukoliko se imaju dugovanja.

Opomene i prinudna naplata

Osoba koja ne plati na vrijeme račun koji se potražuje, dobija u normalnom slučaju prvu i drugu opomenu (Mahnung). Povjerioci imaju mogućnost da u svako doba pokrenu postupak za prinudnu naplatu (Betreibung). U ovom slučaju dužnici dobijaju nalog za plaćanje duga od nadležne opštinske službe za prinudnu naplatu (Betreibungsamt). Tada se moraju platiti i dodatne takse. Ukoliko neko smatra da nalog za prinudnu naplatu nije zakonski osnovan, taj može da uloži žalbu (Rechtsvorschlag) kod nadležne službe za prinudnu naplatu (Betreibungsamt). Upozorenje: prinudna naplata može biti izvršena pljenidbom vrijednih stvari ili direktnim oduzimanjem duga od plate. Prinudne naplate se registruju (Betreibungsregister) u nadležnoj službi, takođe i onda kad je dug plaćen. Osobe, koje budu unesene u ovaj registar, mogu između ostalog imati kasnije probleme prilikom traženja stana.

Dugovanja

Osobe, koje imaju finansijske probleme ili dugovanja, mogu se obratiti savjetovalištu za dugovanja (Schuldenberatungsstelle) i dobiti podršku. Stručne osobe zajedno sa osobama koje traže pomoć uzimaju u razmatranje postojeću situaciju i traže izlaze iz iste. Organizacija Caritas pruža anonimne savjete telefonom: "SOS-Schulden" Beratungs-Hotline, telefon 0800 708 708 (besplatno). Ako je to potrebno, oni će preporučiti sledeća mjesta gdje se može obratiti za pomoć. Pomoć preko interneta i korisne informacije se dobijaju na višejezičnoj internet stranici na Schuldenberatung Aargau-Solothurn.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.hallo-aargau.ch/hr/novac-i-porez/dugovanja

Život sa malo novca

Život u Švicarskoj je relativno skup. Zato se nekad isplati kupovati i polovne stvari. Osobe sa novčanim poteškoćama mogu jeftinije kupovati u specijalizovanim prodavnicama.

Polovna roba

U Švicarskoj postoje mnoge prodavnice polovne robe (Brockenhäuser). U njima se mogu jeftino kupiti već korišteni proizvodi. Na specijalizovanim pijacama se mogu kupiti korišteni proizvodi koje prodaju fizička lica. Primjeri za to su buvljaci, razmjena odjeće, skijaške opreme itd. Takođe internet portali su omiljeni kada se radi o prodaji i kupovini polovne robe.

Sport / Kultura / Obrazovanje

Osobe slabijeg imovnog stanja dobijaju uz iskaznicu "Kulturlegi" jeftinije ulaznice za sportske, kulturne i obrazovne događaje. Zahtjev za ovu iskaznicu se može podnijeti kod Caritas-a. Caritas pruža informacije o tome ko može imati mogućnost dobijanja iskaznice Kulturlegi.

Caritas Markt

Osobe slabijeg imovnog stanja mogu kupovati hranu i proizvode za svakodnevnu upotrebu i to jako povoljno u Caritas-ovim prodavnicama (Caritas Markt). Međutim, da bi se moglo u ovim prodavnicama kupovati, treba imati specijalnu karticu koja se dobija od Caritas-a. Caritas pruža informacije o tome ko ima pravo da podnese zahtjev za ovu karticu. Postoje dva grada u regiji sa ovim prodavnicama: Baden i Olten. Caritas drži u Aarau prodavnicu sa polovnom odjećom. U ovoj prodavnici ne treba posebna kartica za kupovinu.

Podrška države

Osobe slabijeg imovnog stanja imaju pravo da zahtijevaju podršku od države. Na primjer, može se podnijeti zahtjev za: smanjenje premije zdravstvenog osiguranja, dobijanje dodataka roditeljima ili stipendije. U određenim situacijama se dobija novac od socijalnih osiguranja ili socijalne pomoći.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.hallo-aargau.ch/hr/novac-i-porez/ivot-sa-malo-novc